

tako se od 23. rožnika vedno dalje pomika, da 21. grudna dospè po povratnem krogu v znamenje kozla, od kodar gre potem zopet proti ravniku zemlje. To vzrokuje, da imajo prebivalci pasa med obema povratnima krogoma vsako leto dvakrat solnce ravno nad glavami, in ker solni žarki te kraje med sukanjem močno zadevajo, je očitno, da je pod tem podnebjem zelo huda vročina, ter se tudi ta kraj zove „vroči pas zemlje“.

Tim bolj pa, ko se od tega kraja proti polnočni ali poldnevni strani približujemo, toliko hladneje je zrak, saj je obče znano, da ima bližava morja, visokost ali nižava kraja, kakor tudi, ali je kraj gorkim ali merzlim vetrovom odpert, na podnebje velik vpliv. Občuti se tukaj večkrat še prej, ko dospemo v polarni ali tečajni krog, po zimi dosti hudi mraz. Zato pa imenujemo kraj ali podnebje med povratnima in polarnima krogoma „srednji pas zemlje“. Nad tečajnikom je pa večji del leta vsled po strani padlih solničnih žarkov, in po mesecu dolgih nočih skoraj vedna zima, od tod tudi kraje med obema tečajama imenujemo „merzli pas zemlje“.

Po takem štejejo pet pasov zemlje: enega vročega, dva srednja in dva merzla. Po tem kratkem vvodu obrnimo in pre-mišljamo vsakega bolj natančno!

(Dalje prih.)

Stari in mladi Slovenec.

Ulj.

S. Ulij stsl. *alveus*; nsl. *ulj*, vul. *cava arbor*, vulnjak, vulnjak *apiarium*, vulišče *alveare*, čes. *oul*, polj *ul*; ule *utese* pa glej gr. *ὄυλη*.

Umiliti.

O. Umilja - liši *consolari*, — se *compungi*; umiljati *commovere*, — se *commoveri*; umiljenū *miserabilis*, *tristis*, - ljeno - è *miserabiliter*.

S. Umilno *mente commota*; — lostiviti *placare*, — stivilo *piaculum*.

Umü.

O. Mens, animus; umüsky *spiritu*, *intelligibiliter*; umé-nije *scientia*, *adinventio*; bulg. *um*, *umština*.

S. Ta reč nima nobenega *uma*, nima nič *uma die sache* ist ohne wahre form, nicht wie sie sein soll.

Umüka.

O. Umüka f. rad. mük defectus; umyč - ykati pa rapere.

S. Pšenica umika, ne daje po merniku od nasada.

Uničiziti.

S. Jaz sem pisaril doslej le uničiti ali vničiti; stsl. pa je uničizati - iti, - žavati - evati - ivati, - čizati - žiti nihili facere, exsecrari; - se.

Upréditi — prèmiti.

O. Upréditi - žda - diši antevertere; uprèmiti - mljati dirigere.

S. Uprèmu adj. pa je pertinax, uprèmo adv. obstinate.

Uraniti.

S. Uraniti - njati properare, mane surgere; uraniti - njati vulnerare.

O. Rana je a) vulnus, flagrum, raniiti vulnerare, verberare, ranavü adj. flagellatus; rana b) i ranije tempus matulinum, raniiti mane surgere, ranü adj. matulinus, nsl. z ranja hung.

Urokü.

O. Sententia, pensio, stipendium, cibi portio; - külivü - čilivü qui incantat, uročinü definitus, uročište fatum.

S. Ureči fascinare, urok incantatio, uroki das beschreien, ima uroke, vurčiti; serb. uroci, urokljiv leicht zu beschreien.

Urèsniti — Urèšiti.

O. Urèšnjä - niši confirmare; urèšä - siši ornare.

S. Kje so vresi li obilni t. j. serb. ures, hrov. ureha decor (cf. rëšnü etc.)

Usma.

O. Usmije, usmü corium, indumentum, — mari coriarius, — mošivici sutor, -riskü sutoris, -mijanü-mènü coriaceus; scr. vas tegere.

S. Imate tudi usnije, - njanü - nijanü - nijatü, kar nsl. usinje, vusnije, usinar, usinjar alutarius, usenat, usinat ali navadno usnje, usnjat.

Utoliti — utèšiti.

O. Utoljā - liši arcere, suadere, mitigare, -lja - vati compescere, - se reconciliari, utolivü placabilis; utèšiti - ati sedare, - se tranquillum fieri.

S. I nsl. utoli otroka, utoliti se t. j. utolažiti se; cf. utišiti - ati sedare, se tranquillum fieri.

Utegnati.

O. Utegnaja - ješi i utegnati - na - neši posse, otium habere, differre.

S. Kar nsl. vtegnoti ali utegniti otium habere, cf. čes. ne táhl toho dořieci.

Ušidü.

O. Pa ušidü, ušüdü, ušilici, ušlecü fugax cf. uhodivü fugitivus, uhodü transfuga.

Drobtinice iz dnevnika slovenskega učitelja.

Spisuje *Josip Levičnik.*

Motto: „Nulla dies sine linea“
Stari rimljanski pregovor.

Od kermnih rastlin prestopili smo bili z gospodarstvenim ukom na kupčijske rastline. Govorilo se je naj prej o lanu, ki se je k nam vselil iz Jutrovega, in se je mislilo, da se bode bolje razširil, kakor pa se. Lan namreč gledé podnebja ni zbirčen, in se dobro ponaša tudi po planinskih dolinah in ob morskih obrežjih. Naj boljše mu služi vlažno, ilovčno-peščeno, plevela prosto zemljišče. Prepogosto naj se ne seje na eno in tisto njivo; kakih 6 let naj mine vmes. Po žitu lan sejati ni dobro, boljše predhodnice so mu konoplja, detelja i. t. d. Tudi na novo narejenih njivah se dobro sponaša. Neposredno gnojenje mu ne stori dobro. Zgodnji lan je boljši mimo poznega, tim več, ker mu o suhih poletjih rade bolhe nagajajo. *) — Priporočevalo se je pri tej priliki zopet rusko (rigajsko) seme, ker bajé ondi na dober semenski pridelek posebno gledajo. Povedalo se je dalje, da imajo na Belgijanskem navado, da čez lan napravijo nekako mrežo iz protja in slame, kar mu služi v podslombe (Geländer), ga varuje polegjanja in tudi stori, da visokejše raste. Ker plevel lan v rasti zeló zaderžuje, ga je torej treba dobro pleti — včasih celó dvakrat. Tudi nevgodno

*) Zoper bolhe rabijo po besedah g. docenta v nekterih krajih ta-le pripomoček: Napravijo namreč (po mojih mislih naj bolje na dva kolesa) leseno omaro brez dna, jo namažejo od znotraj z smolnjakom, ter vozijo ta voziček po lanu gori in doli. Bolhe se s tem oplašijo, kviško — v omaro — poskačejo, ter se tako vjamejo in poginejo.